

*Atvinnuvega- og
nýsköpunarráðuneyti*

M i n n i s b l a ð

Viðtakandi: **Atvinnuveganefnd**
Sendandi: **Skrifstofa ferðamála og nýsköpunar (ÞÖÞ)**
Dagsetning: **09.12.2019**
Málsnúmer: **ANR19060104**
Bréfalykill: **04.01.06**

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 65/2015, um leigu skráningarskyldra ökutækja (stjórnvaldssektir)

Niðurfærsla kílómetrastöðu akstursmælis er þekkt háttsemi. Ætla má að háttsemin hafi aukist með tilkomu nýlegrar tækni sem gerir einstaklingum kleift að færa niður kílómetrastöðu fjölda ökutækja án mikillar fyrirhafnar. Í skýrslu Evrópusambandsins frá nóvember 2017 (Research for TRAN Committee – Odometer tampering: measures to prevent it) er áætlað að 5-12% ökutækja innan aðildarríkja sambandsins gefi ranga kílómetrastöðu á akstursmæli.

Með frumvarpi til laga um breytingu á lögum um leigu skráningarskyldra ökutækja er lagt til að Samgöngustofu verði veitt heimild til að leggja stjórnvaldssekt á einstakling eða lögaðila sem færir niður kílómetrastöðu akstursmælis skráningarskylds ökutækis sem skráð er í notkunarflokki ökutækjaleigu hjá Samgöngustofu. Samgöngustofu verður ekki heimilt að leggja sekt á aðila sem getur sýnt fram á að niðurfærslu megi rekja til eðlilegra atvika, s.s. vatnstjóns á bifreið.

Fjárhæð sekta miðast við núgildandi ákvæði 2. mgr. 13. gr. laganna, þ.e. að hámarki 500.000 kr. á einstakling og 2.000.000 kr. á lögaðila. Umrætt hámark miðast ekki við hvert brot heldur hverja ákvörðun Samgöngustofu. Sekt mun því í engum tilvikum nema hærrí fjárhæð en 2.000.000 kr.

Samkvæmt 1. gr. laganna gilda lögin um leigu á skráningarskyldum ökutækjum í atvinnuskyni. Sektarákvæðið sem lagt er til með frumvarpinu tekur því einungis til brota sem eru framkvæmd á ökutækjum sem eru skráð í notkunarflokki ökutækjaleigu hjá Samgöngustofu. Almenn sektarheimild vegna brota sem felast í niðurfærslu kílómetrastöðu þyrfti að koma inn í önnur lög, t.d. umferðarlög. Við vinnslu frumvarpsins var m.a. haft samráð við samgöngu- og sveitastjórnarráðuneytið og vakin athygli á þessu.

Ökutækjaleigur eiga 40% hlutdeild nýskráðra ökutækja sl. átta ár. Samkvæmt upplýsingum frá Hagstofu Íslands voru tæplega 25.000 bílaleigubílar skráðir á landinu í ágúst mánuði 2019. Ljóst er að niðurfærsla kílómetrastöðu getur komið í veg fyrir að eigandi eða umráðamaður ökutækis geti framfylgt reglubundnu viðhaldi öryggisbúnaðar og nauðsynlegum viðgerðum í tæka tíð. Háttsemin getur þannig haft áhrif á öryggi í akstri, sem er sér í lagi alvarlegt í ljósi þess að leigutakar aka oft hundruð kílómetra á dag í aðstæðum sem þeir eru óvanir. Auk þess felur niðurfærsla kílómetrastöðu í sér villandi viðskiptahætti og gefur ranga ásýnd af ökutæki og rekstri leyfishafa. Með vísan til framangreinds er áriðandi að Samgöngustofa geti brugðist við slíkri háttsemi með skilvirkum hætti, s.s. með álagningu stjórnvaldssektar, sem ekki er bundin því skilyrði að leyfishafa sé veitt tækifæri til að bæta ráð sitt áður en kemur að beitingu viðurlaga, líkt og 3. mgr. 11. gr. gerir ráð fyrir hvað varðar niðurfellingu starfsleyfis.